

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN QUẬN D, THÀNH PHỐ HẢI PHÒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Vũ Văn Thắng

Thư ký phiên họp: Bà Trần Thị Dung - Thư ký Tòa án nhân dân quận D, thành phố Hải Phòng.

Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân quận D, thành phố Hải Phòng tham gia phiên họp: Ông Bùi Đình Lành - Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 9 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân quận D, thành phố Hải Phòng, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 27/2024/TLST-VDS ngày 08 tháng 12 năm 2024 về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 492/2022/QĐST-VDS ngày 01 tháng 12 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Nguyễn Văn Đ; nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

+ Bà Nguyễn Thị L; nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng

Người bảo vệ quyền lợi ích hợp pháp cho bà L: Bà Nguyễn Thị Thu Thủy - Trợ giúp viên pháp lý

+ Ông Nguyễn Quốc Đ; nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng

+ Bà Nguyễn Thị N; nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng

+ Bà Nguyễn Thị P; nơi cư trú: Tổ 49 khu 5, phường V quận L, thành phố Hải Phòng

+ Bà Nguyễn Thị L; nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 02 tháng 11 năm 2023 và trong quá trình giải quyết việc dân sự, ông Nguyễn Văn Đ trình bày:

Ông là anh trai của bà Nguyễn Thị L. Bố mẹ ông có 06 người con, trong đó có em gái là bà Nguyễn Thị L là bị bệnh về thần kinh nhiều năm nay. Bà L điều trị bệnh viện tâm thần từ năm 1994 đến nay tại bệnh viện Tâm thần Hải Phòng. Đến nay bà L vẫn bị bệnh không nhận thức được hành vi của mình. Hiện tại bà L không có chồng, con. Nay ông làm đơn đề nghị Tòa án tuyên bố bà Nguyễn Thị L là người bị mất năng lực hành vi dân sự.

Tại các lời khai trong quá trình giải quyết việc dân sự, ông Nguyễn Quốc Đ, bà Nguyễn Thị N, bà Nguyễn Thị P, bà Nguyễn Thị L (là các anh chị của bà Nguyễn Thị L trình bày:

Trước đây bà Nguyễn Thị L lớn lên với sức khỏe và nhận thức bình thường, nhưng tới năm 18 tuổi, bà phát bệnh tâm thần, tinh thần và nhận thức không được bình thường, không còn có khả năng lao động. Gia đình nhiều lần cho đi kiểm tra và điều trị tại bệnh viện Tâm thần Hải Phòng nhưng tình trạng bệnh của bà L không thuyên giảm, vẫn phải uống thuốc điều trị, sức khỏe yếu, không nhận thức được. Từ trước tới nay bà L không sử dụng rượu, không sử dụng ma túy và các chất kích thích khác. Hiện tại, bà L đang được ông Đ quản lý chăm sóc, nuôi dưỡng. Vì vậy các ông bà thống nhất ý kiến với ông Nguyễn Văn Đ yêu cầu Tòa án nhân dân quận D tuyên bố bà Nguyễn Thị L bị mất năng lực hành vi dân sự để bảo vệ quyền lợi và lợi ích hợp pháp cho bà Nguyễn Thị L.

Trong quá trình giải quyết việc dân sự, Ủy ban nhân dân phường H, quận D, hàng xóm của bà L là ông Nguyễn Đức H, bà Tạ Thị V, tổ trưởng tổ dân phố T 1, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng là ông Võ Minh H cung cấp thông tin: Bà Nguyễn Thị L là công dân, đã sinh sống ổn định, lâu dài cùng gia đình sinh sống tại tổ dân phố T 1, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng. Bà Nguyễn Thị L có các biểu hiện không như người bình thường, có thời gian dài phát bệnh về thần kinh, sức khỏe và nhận thức không được tốt. Gia đình bà L đã đưa điều trị bệnh nhưng bệnh tình không thuyên giảm. Hiện nay bà L đang được hưởng trợ cấp về người tâm thần tại địa phương.

Toà án không tiến hành lấy lời khai của bà L được vì bà L không nói được, không nhận thức được.

Tòa án đã Quyết định trưng cầu giám định năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Thị L. Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 297/LKGD ngày 16 tháng 9 năm 2024 của Viện Pháp y Tâm thần Trung Ương đã

kết luận: Tại thời điểm giám định đối tượng Nguyễn Thị L bị bệnh tâm thần phân liệt thể di chứng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F20.5 bệnh ở giai đoạn sa sút tâm thần. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bà L: Bà Nguyễn Thị Thu Thủy - Trợ giúp viên pháp lý đề nghị Tòa án căn cứ vào Kết luận giám định để tuyên bố bà L mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Kiểm sát viên phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán, Thư ký phiên họp và của người tham gia tố tụng trong quá trình giải quyết việc dân sự, kể từ khi thụ lý cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra quyết định giải quyết việc dân sự và phát biểu ý kiến về việc giải quyết việc dân sự: Về việc tuân theo pháp luật: Thẩm phán, Thư ký phiên họp đã tuân thủ theo đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự. Người yêu cầu, người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bà Nguyễn Thị L đã chấp hành đầy đủ các quyền, nghĩa vụ theo quy định của pháp luật. Về việc giải quyết việc dân sự: Tòa án thụ lý vụ án đúng thẩm quyền theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Căn cứ Điều 22 và Điều 53 của Bộ luật Dân sự; căn cứ vào Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự và Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương số 297/LKGD ngày 16 tháng 9 năm 2024 chấp nhận yêu cầu của ông Nguyễn Văn Đ về việc tuyên bố bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1976; nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng là người mất năng lực hành vi dân sự. Về chi phí giám định: Ông Nguyễn Văn Đ phải chịu chi phí giám định pháp y tâm thần theo quy định của pháp luật. Về lệ phí: Ông Nguyễn Văn Đ phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện Kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận D nhận định:

- Về tố tụng:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Ông Nguyễn Văn Đ yêu cầu tuyên bố bà Nguyễn Thị L có nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng là người mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự thì đây là việc dân sự “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận D. Tại phiên họp người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan; người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bà L đều vắng mặt tại phiên họp có đơn xin vắng mặt.

Căn cứ vào khoản 3 Điều 367, Tòa án nhân dân quận D tiến hành phiên họp vắng mặt những người trên theo thủ tục chung.

- Về nội dung:

[2] Xét yêu cầu của ông Nguyễn Văn Đ đề nghị xác định bà Nguyễn Thị L là người mất năng lực hành vi dân sự: Căn cứ vào lời khai của các bên đương sự và tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, xác định: Bà L là em gái ông Nguyễn Văn Đ, trước đây sức khỏe và nhận thức bình thường, nhưng tới năm bà L 18 tuổi, bà phát bệnh tâm thần, tinh thần và nhận thức không được bình thường, không còn có khả năng lao động. Gia đình nhiều lần cho đi kiểm tra và điều trị tại bệnh viện Tâm thần Hải Phòng nhưng tình trạng bệnh của bà L không thuyên giảm, vẫn phải uống thuốc điều trị tại bệnh viện và tại trung tâm y tế quận D, sức khỏe bà L yếu, không nhận thức được. Từ trước tới nay bà L không sử dụng rượu, không sử dụng ma túy và các chất kích thích khác.

[3] Tại Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu số 297/LKGD ngày 16 tháng 9 năm 2024 của Viện Pháp y Tâm thần Trung Ương đã kết luận: “*Tại thời điểm giám định đối tượng Nguyễn Thị L bị bệnh tâm thần phân liệt thể di chứng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F20.5 bệnh ở giai đoạn sa sút tâm thần. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều điều khiển hành vi*”. Do đó, có đủ cơ sở để chấp nhận yêu cầu của ông Đ về việc tuyên bố bà Nguyễn Thị L mất năng lực hành vi dân sự theo quy định tại khoản 1 Điều 22, Điều 53 của Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 27, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật có liên quan.

[4] Về chi phí giám định: Ông Nguyễn Văn Đ phải chịu phí giám định pháp y tâm thần theo luật định. Ông Đ đã nộp đủ phí giám định pháp y tâm thần theo luật định.

[5] Về lệ phí sơ thẩm: ông Đ phải chịu lệ phí sơ thẩm theo khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý, sử dụng án phí và lệ phí tòa án.

[6] Về quyền kháng cáo: Các đương sự được quyền kháng cáo Quyết định theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 22, Điều 53 của Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 1 Điều 35; điểm a khoản 1 Điều 39; khoản 1 Điều 149, các điều 367, 371, 372 và 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định

về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án,

Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của ông Nguyễn Văn Đ: Tuyên bố bà Nguyễn Thị L, sinh năm 1976; nơi cư trú: Tổ dân phố T, phường H, quận D, thành phố Hải Phòng bị mất năng lực hành vi dân sự.

Việc xác định và đăng ký người giám hộ cho người bị mất năng lực hành vi dân sự được thực hiện theo Luật Hộ tịch, Bộ luật Dân sự và các quy định của pháp luật có liên quan.

- Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: ông Nguyễn Văn Đ phải chịu lệ phí sơ thẩm là 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng, nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí đã nộp 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng, theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí tòa án số 0002964 ngày 04 tháng 12 năm 2023 của Chi cục Thi hành án dân sự quận D, thành phố Hải Phòng; ông Nguyễn Văn Đ đã nộp đủ lệ phí dân sự sơ thẩm.

Ông Nguyễn Văn Đ đã nộp đủ Chi phí giám định pháp y tâm thần.

- Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu, người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bà Nguyễn Thị L, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan được quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

- Về quyền kháng nghị: Viện Kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị trong thời hạn 10 ngày, Viện Kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Trong trường hợp quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các điều 6, 7, 7a và 9 Luật Thi hành án dân sự. Thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật Thi hành án dân sự.

Nơi nhận:

- TANDTP Hải Phòng;
- VKSND quận D;
- Chi cục THADS quận D;
- Các đương sự;
- Lưu: VP, Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỢP

Vũ Văn Thắng